

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2CoCsp/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119243777
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6119243777.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, proti žalovanej N.. K. R., nar. XX.X.XXXX, bytom R., Č. X, zast. KAIFER advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Košice, Fibichova 11, IČO: 36 861 561, o zaplatenie 5.000 € s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku 12Csp/61/2019-228 zo 7.9.2020 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.963,84 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 15.6.2017 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 5.000 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 15.6.2017 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania. Žalobu skutkovo odôvodnil tým, že Zmluvou o postúpení pohľadávok zo 14.6.2017, uzavretou medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako postupcom, a žalobcom, ako postupníkom, nadobudol pohľadávku proti žalovanej. Pohľadávka žalobcu vyplýva zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 4504081359 uzavretej medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu, na základe ktorej jej právny predchodca žalobcu poskytol úver vo výške 9.800 €, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 96-ich pravidelných mesačných splátkach po 208,41 € až do celkovej čiastky 20.007,36 €. V zmluve bol uvedený úrok vo výške 20,53 % ročne, RPMN vo výške 22,8 %, priemerná hodnota RPMN 10,28 %. Termín konečnej splatnosti predstavoval 96 mesiacov od poskytnutia úveru, a to v 15. deň v poslednom mesiaci. Žalovaná dlh riadne nesplácala, preto právny predchodca žalobcu listom z 13.7.2016 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Žalovaná do podania žaloby uhradila žalobcovi sumu 1.773,69 € a žalobca túto čiastku započítal na istinu. Žalovaná nesúhlasila s podanou žalobou a zmluvu považovala za absolútne neplatnú s poukazom na § 39a Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Namietala, že k žalobe nebola priložená príloha č. 1 zmluvy, ktorej obsahom mali byť jej záväzky u iných veriteľov, ktoré nebola schopná splácať a na splnenie ktorých si predmetný úver zobrala. Mala za to, že úver jej bol poskytnutý s využitím tiesne a za neprimerané protiplnenie. Tvrdila, že pri výške úveru 9.800 € a celkovej čiastke na zaplatenie 20.007,36 € ide o 51 % navýšenie sumy úveru. Poukázala aj na to, že v zmluve je uvedený ako jej príjem dôchodok vo výške 338 €, z čoho je zrejmé, že splátky vo výške 208,41 € nemôže byť schopná splácať. Veriteľ neskúmal s odbornou starostlivosťou jej majetkové pomery a nepreveril si jej finančnú situáciu. Mala za to, že žalobca nepreukázal splnenie jej skorších záväzkov podľa prílohy č. 1 zmluvy a spochybnila aj platnosť postúpenia pohľadávky, nakoľko táto nebola v zmluve dostatočne špecifikovaná, keď v nej nebol uvedený dlžník, voči ktorému pohľadávka existuje.

Špecifikácia pohľadávky je uvedená len v prílohe č. 1 zmluvy, ktorá príloha nebola zmluvnými stranami podpísaná a mala za to, že táto bola vyhotovená dodatočne a nebola spojená so zmluvou.

3. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ust. § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a/, b/, j/, § 9 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 39a, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 6, § 54a, § 103, § 517 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2 OZ, § 1 ods. 1, 2, 4, § 1a ods. 1, 4, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. (ďalej len „nariadenie“) a vzhľadom na postavenie subjektov pri uzatváraní predmetnej zmluvy skonštatoval, že túto je potrebné posudzovať ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Z prílohy č. 1 zmluvy mal za preukázané, že v súlade s Úverovými podmienkami úver bol žalovanej poskytnutý na úhradu iných nesplatených záväzkov, ktoré mali byť z neho vyplatené. Právny predchodca žalobcu preto najprv úver previedol na špeciálny účet v Slovenskej sporiteľni, a.s. a následne previedol čiastku 5.492 € na úhradu úveru, ktorý mala žalovaná v Slovenskej sporiteľni, a.s. Zo splátkového kalendára (č. I. 187 spisu) mal súd za preukázanú úhradu záväzku vo výške 540 €, zo splátkového kalendára (č. I. 186) mal za preukázanú úhradu záväzku vo výške 2.986 € a z výpisu špeciálneho účtu právneho predchodcu žalobcu mal za preukázané, že zvyšok istiny vo výške 782 € bol prevedený na účet žalovanej. Súd ďalej zistil, že zmluva neobsahuje všetky zákonné náležitosti v súlade s § 9 ods. 2 ZoSÚ. Chýbajúcou náležitosťou bol termín konečnej splatnosti úveru, ktorý bol v zmluve uvedený ako „96 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v mesiaci“, ktorý považoval za nedostatočne určitý a tiež matematický výpočet RPMN vo výške 22,8 %, ktorú hodnotu považoval súd za správnu, avšak konštatoval, že nie je zrejmé, na základe čoho veriteľ k takému výsledku dospel, v dôsledku čoho považoval predpoklady na výpočet RPMN, bez samotného matematického výpočtu RPMN, za chýbajúcu náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. V dôsledku absencie obligatórných náležitostí považoval tento úver za bezúročný a bez poplatkov. Zaoberal sa aj aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu, prijímúc záver, že táto je preukázaná platným uzavretím Zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorá podľa záveru súdu mala všetky podstatné náležitosti v súlade s § 524 a nasl. Ďalej posudzoval prípustnosť odplaty dohodnutej v zmluve, pričom vychádzal z výšky úrokovej sadzby 20,53 %. Zo štatistiky priemerných RPMN pri obdobných úveroch zverejnenej k 31.3.2015 zistil, že priemerná RPMN sa v tomto období pohybovala na úrovni 10,39 %, potom teda odplata vo výške 20,53 % neprevyšovala dvojnásobok priemernej RPMN a bola v súlade s § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 1a ods. 1 nariadenia. Uvedené skúmal aj v súvislosti s možným naplnením skutkovej podstaty úžery podľa § 39a OZ, dospejúc k záveru, že o úžeru nešlo s poukazom práve na zákonnú výšku odplaty. Skonštatoval však, že veriteľ pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľky splácať predmetný úver nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keď pri dôchodku žalovanej vo výške 338 € a výške dojednanej mesačnej splátky mu muselo byť zrejmé, že tieto žalovaná nebude schopná splácať riadne a včas. V dôsledku uvedeného potom podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľky jednorazové splatenie celého úveru, preto by žalobcovi patrilo nárok len na 76 jednotlivých bezúročných splatných splátok (do rozhodnutia súdu). Súd prvej inštancie zároveň musel prihliadnuť na premlčanie 10 splátok a tiež úhrady vykonané žalovanou. Žalobcovi tak priznal nárok na zaplatenie sumy 4.963 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 15.6.2017 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Rozsudok vo vyhovujúcom výroku rozsudku a vo výroku o trovách konania napadla včas podaným odvolaním žalovaná z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie, že v tomto prípade neboli naplnené znaky úžery a odôvodnenie rozhodnutia považovala v tomto smere za nedostatočné. Poukázala na to, že nie je zrejmé na základe akých skutočností súd dospel k záveru o správnosti výšky RPMN uvedenej v zmluve a túto vyhodnotil ako v súlade so zákonnými limitmi stanovenými v § 1a ods. 1 nariadenia. S poukazom na Prílohu č. 1 Zmluvy o postúpení pohľadávok tvrdila, že pri vyúčtovanom úroku 4.980,31 € najneskôr ku dňu oznámenia predčasnej splatnosti úveru (13.7.2016), teda približne jeden rok od poskytnutia úveru, potom tento činil 50,82 % ročne a trvala na tom, že v tomto prípade objektívne znaky úžery podľa § 39a OZ boli naplnené. Citovala odôvodnenia rozsudku v časti, v ktorej súd prvej inštancie sám uznal naplnenie subjektívnej stránky úžery, keď konštatoval, že veriteľovi muselo byť zrejmé, že z dôchodku vo výške 338 € žalovaná nemohla byť schopná platiť mesačné splátky vo výške 208,41 €. Uviedla, že aj keby suma úrokov bola datovaná až ku dňu podpisu Zmluvy o postúpení pohľadávky (14.6.2017), potom by ročná odplata podľa údajov (svoje výpočty podrobne rozviedla) predstavovala 23,5 % ročne, čo je viac ako maximálna prípustná výška odplaty za obdobný úver v tom čase. Namietala nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie v tejto časti, keď tento síce aplikoval správne ustanovenia

no nesprávne ich vyložil keď vychádzal z odplaty len vo výške úrokov 20,53 %, pričom akcentovala, že toto nie je odplata, ktorú má § 53 ods. 6 v spojení s § 1 ods. 1 nariadenia na mysli. Opätovne namietala aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky. Mala za to, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná pre absenciu podstatných náležitostí. Zmluva o postúpení pohľadávok neobsahovala identifikáciu dlžníka pohľadávky, ktorá mala byť predmetom postúpenia ani jej špecifikáciu. Túto predložil žalobca až na naliehanie žalovanej vo forme Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, ktorá nebola so zmluvou pevne spojená a ktorú žalovaná považovala za účelovo vytvorenú s cieľom konvalidovať nedostatky samotnej zmluvy. Túto skutočnosť vyvodzovala z odlišného písma prílohy ako aj absencie podpisov zmluvných strán. Poznamenala tiež, že žalobca nepreukázal ani riadne oznámenie postúpenia pohľadávky žalovanej. Konštatovala nedostatočne zistené skutočnosti, o ktoré súd prvej inštancie svoje rozhodnutie oprel, keď z vykonaného dokazovania nemohol mať preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, ale ani samotný nárok, teda výšku pohľadávky, ktorá mala byť postúpená, jej príslušenstvo ani titul jej vzniku. Poukázala na rozpor skutkového základu a vykonaného dokazovania v súvislosti so splatením úverov ostatných veriteľov žalovanej, pre ktorý účel si žalovaná predmetný úver zobrala. Žalobca si podľa nej vo svojich tvrdeniach protirečil, keď tvrdil, že sumu úveru poukázal na účet žalovanej, ktorú skutočnosť chcel preukázať listinou „Prehľad čerpania“, z ktorej uvedené malo vyplývať, avšak účet na ktorý právny predchodca žalobcu previedol finančné prostriedky, nebol účtom žalovanej. Neskôr tvrdil, že išlo o špeciálny účet v Slovenskej sporiteľni, a.s., čo žalovaná taktiež spochybnila, keď upozornila na nekorešpondujúce číslo IBAN tejto banky. Záverom skonštatovala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie postráda riadne a dostatočné odôvodnenie a vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia v takej intenzite, že vykazuje znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia, majúce za následok porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces. Žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanej prizná nárok na náhradu trov konania alebo alternatívne, aby rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zaujal stanovisko, že žalovaná vo svojom vyjadrení neuviedla skutočnosti a nepredložila dôkazy, ktoré by spochybňovali jeho nárok a s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa stotožnil. Žiadal, aby odvolací súd vyhovel žalobe.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) posúdil odvolanie žalovanej ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/, a h/ CSP) pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

7. Žalovaná odvolaním napadla len vyhovujúci výrok rozsudku a výrok o trovách konania. Výrok, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol nebol predmetom odvolacieho prieskumu a nadobudol právoplatnosť.

8. Odvolanie odôvodnila s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, t. j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

11. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ je naplnený v prípade keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

12. Preskúmaním rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že tvrdené odvolacie dôvody boli naplnené, keď súd prvej inštancie vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého dôvodu sú jeho závery predčasné a svoje rozhodnutie založil tiež na nesprávnej interpretácii aplikovaných právnych noriem, resp. opomenul aplikovať príslušné právne normy. Odvolací súd zistil pochybenie pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácii žalobcu ako aj sudcovského prieskumu samotnej zmluvy o úvere.

13. Súd prvej inštancie vyhodnotil aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu kladne s poukazom na § 524 a nasl. OZ a konštatovaním, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 14.6.2017 obsahovala všetky zákonné náležitosti, preto ju považoval za platnú. V závere odôvodnenia prijal záver, že v dôsledku nedostatočného posúdenia majetkových pomerov a schopnosti žalovanej splácať predmetný úver, veriteľ nekonal s odbornou spôsobilosťou, z ktorého dôvodu nebol oprávnený vyžadovať od žalovanej jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Zosplatenie úveru v dôsledku toho považoval za neplatné a žalobcovi priznal nárok len na jednotlivé splatné splátky, pričom prihliadol na uplynutie premičacej lehoty pri niektorých z nich. Súd prvej inštancie však opomenul vyvodit' dôsledok z neplatného predčasného zosplatenia aj v súvislosti s platnosťou postúpenia pohľadávky, keď na vec neaplikoval § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky, ktorý je vo vzťahu k ust. § 524 a nasl. OZ lex specialis.

14. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu postúpenia pohľadávky, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a
a/ ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a/, banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a
b/ prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

15. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že právny predchodca nebol oprávnený pohľadávku postúpiť, ak sa táto nestala splatnou pred jej postúpením. Konečná splatnosť úveru bola stanovená na 15.4.2023. Predčasnú splatnosť súd prvej inštancie vyhodnotil ako neplatnú. V prípade ak nedošlo k predčasnej splatnosti úveru pred postúpením pohľadávky na žalobcu, pohľadávka voči žalovanej bola postúpená v rozpore so zákonom, a preto je postúpenie v súlade s § 39 OZ absolútne neplatným právnym úkonom. Z uvedeného je potom potrebné vyvodit' neexistujúcu aktívnu legitímáciu žalobcu v tejto veci.

16. V súvislosti s vyhlásením predčasnej splatnosti a zákonným postupom stanoveným pre tento inštitút v § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ odvolací súd poukazuje na nedostatočné skúmanie splnenia podmienok tohto postupu súdom prvej inštancie.

17. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

18. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Na účinné a zákonu zodpovedajúce zosplatenie dlhu sa v prípade spotrebiteľských zmlúv vyžaduje okrem podmienky zosplatenia dlhu do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ) aj existencia omeškania 3 mesiacov s úhradou splátky, pre ktorú veriteľ mieni dlh zosplatiť a súčasne upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na to, že veriteľ mieni využiť svoje právo na zosplatenie dlhu. Žalobca v konaní tvrdil a preukázal len zaslanie oznámenia o predčasnej splatnosti dlhu, ktorým žalovanú vyzval na úhradu celého zostatku úveru. Žalobca však v konaní neprodukoval žiadne tvrdenia ani dôkazy o splnení podmienky podľa § 53 ods. 9 OZ, a to upozornenia adresovaného žalovanej najneskôr 15 dní pred uplatnením práva veriteľa na predčasné splatenie úveru podľa § 565 OZ. V písomnom vyjadrení zo dňa 11.9.2019 žalobca uviedol, že pôvodný veriteľ využil svoje právo na zosplatenie úveru o čom žalovanú informoval listom zo dňa 13.7.2016 a na úhradu dlhu poskytol žalovanej 15 - dňovú lehotu v zmysle § 53 ods. 9 OZ. Takýto postup však nie je v súlade so zákonom, keďže upozornenie na využitie práva veriteľa úver predčasne zosplatiť musí byť spotrebiteľovi adresované 15 dní pred využitím tohto práva, nie až po samotnom zosplatení. Na základe uvedeného je potom potrebné považovať predčasné splatenie zostatku dlhu za neplatné aj z tohto dôvodu.

20. Súd prvej inštancie dospel k záveru o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru v dôsledku absencie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, ako zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ. V súvislosti s údajom o RPMN akcentoval najmä chýbajúci matematický výpočet RPMN, ktorý považoval za jeden z predpokladov použitých na výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ. Odvolací súd tu poukazuje na to, že predpokladmi na výpočet RPMN sú podľa prílohy č. 2 ZoSÚ, na ktorú odkazuje § 19 ods. 1 ZoSÚ: číslo posledného čerpania, číslo čerpania, výška čerpania, interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každého nasledujúceho čerpania, číslo poslednej splátky alebo platby poplatkov, číslo splátky alebo platby poplatkov, výška splátky alebo platby poplatkov, interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a dátumom každej splátky alebo platby poplatkov. Odvolací súd preskúmaním predmetnej zmluvy zistil, že všetky tieto predpoklady sú v nej uvedené. V zmluve je uvedená výška čerpania resp. celková výška úveru: 9.800 €, výška splátky: 208,41 €, počet splátok: 96, frekvencia splátok: ku 15. dňu v kalendárnom mesiaci, dátum prvej splátky: po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru (24.5.2015), dátum poslednej splátky: 96 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci (15.4.2023). Odvolací súd má za to, že zo znenia § 9 ods. 2 písm. k/ nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve aj samotný matematický výpočet RPMN, pre tú ktorú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, a uvedením všetkých predpokladov rozhodujúcich pre výpočet RPMN je táto obligatórna náležitosť splnená.

21. Pre porovnanie odvolací súd poukazuje na znenie prvej vety § 4 ods. 1 písm. g/ ZoSÚ, podľa ktorého je veriteľ alebo finančný agent povinný v dostatočnom časovom predstihu pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred prijatím ponuky o spotrebiteľskom úvere poskytnúť spotrebiteľovi v súlade so zmluvnými podmienkami ponúkanými veriteľom alebo požiadavkami spotrebiteľa informácie o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, a o ročnej percentuálnej miere nákladov znázornenej pomocou reprezentatívneho príkladu, v ktorom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. V tomto ustanovení zákonodarca výslovne upravil požiadavku znázornenia výpočtu RPMN prostredníctvom reprezentatívneho príkladu. Ide však o predzmluvnú časť záväzkového vzťahu, nie o samotnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, čo naznačuje aj samotný nadpis tohto ustanovenia „Poskytovanie informácií pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ a predmetné ustanovenie upravuje výpočet informácií, ktoré sa majú spotrebiteľovi poskytnúť pred uzavretím zmluvy, pričom zákonodarca tieto výslovne pomenúva ako „informácie“ a naproti tomu v § 9 ods. 2 ZoSÚ zákonodarca hovorí o obligatórnych „náležitostiach“ zmluvy. Túto požiadavku (reprezentatívneho výpočtu) v § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktorá upravuje obligatórne náležitosti zmluvy

o spotrebiteľskom úvere, zákonodarca už neupravil, z čoho je potrebné dedukovať, že samotný matematický výpočet nie je obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Sú nimi iba všetky predpoklady použité na tento výpočet. Odvolací súd poukazuje aj na znenie § 11 ods. 1 písm. b/ a písm. d/, podľa ktorých sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až l/, s/, z/ a aa/, alebo ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne RPMN v neprospech spotrebiteľa. S absenciou samotného matematického výpočtu podľa vzorca určeného v Prílohe č. 2 k ZoSÚ tento sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nespája.

22. Odvolací súd sa nemôže stotožniť ani s posúdením prípustnosti odplaty za predmetný úver, keď súd prvej inštancie pri jej posudzovaní vychádzal iba zo sumy úrokov vo výške 20,53 %. Podľa § 1 ods. 1 prvej vety nariadenia 87/1995 Z. z. odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Obdobná definícia odplaty spojenej so spotrebiteľským úverom vyplýva aj z § 2 písm. g/ a i/ ZoSÚ. Zároveň od 1.9.2014 sa pri posudzovaní prípustnosti odplaty dohodnutej zo spotrebiteľského úveru vychádza v súlade s § 1 ods. 4 v spojení s § 1a ods. 1 nariadenia z výšky RPMN uvedenej v zmluve, nie z výšky dohodnutých úrokov. Ak súd prvej inštancie dokazovaním zistil, že priemerná hodnota RPMN pri obdobnom úvere bola v 1. štvrtroku 2015 vo výške 10,39 % a dvojnásobok tejto hodnoty predstavoval 20,78 %, RPMN uvedená v zmluve vo výške 22,8 % celkom určite presiahla maximálnu prípustnú výšku odplaty za spotrebiteľský úver v rozhodnom období. Dohoda o výške odplaty, ktorá je v rozpore so zákonom, obchádza zákon alebo sa prieči dobrým mravom, je potom v zmysle § 39 OZ absolútne neplatná.

23. V súvislosti s termínom konečnej splatnosti, ktorý tak ako je v zmluve uvedený, považoval súd prvej inštancie za neurčitý a pre priemerného spotrebiteľa nezrozumiteľný, odvolací súd poukazuje na závery Súdneho dvora Európskej únie v rozsudku zo dňa 9.11.2016 vo veci C - 42/15 Home Credit Slovakia a.s. proti Kláre Bíróovej, v ktorom Súdny dvor skonštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Uvedené je možné analogicky aplikovať aj na termín konečnej splatnosti úveru s tým, že tento nemusí byť určený konkrétnym dátumom, ak veriteľ pri jeho určení použije také kritériá, ktoré umožňujú spotrebiteľovi identifikovať termín konečnej splatnosti úveru. V zmluve bol termín konečnej splatnosti uvedený ako „96 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“. Uvedená formulácia umožňuje spotrebiteľovi určiť konkrétny dátum konečnej splatnosti, nakoľko spotrebiteľovi je známy dátum poskytnutia úveru (v tomto prípade 24.4.2015) a jednoduchým matematickým výpočtom je možné dospieť k dátumu konečnej splatnosti úveru, ktorý v tomto prípade bol stanovený na 15.4.2023. Odvolací súd takto určený termín konečnej splatnosti preto považuje za dostatočný a v súlade s § 9 ods. 2 ZoSÚ, z ktorého dôvodu potom nie je možné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov.

24. Na základe uvedených záverov, odvolací súd zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch v súlade s § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu v spore. Ak by mal súd prvej inštancie túto za preukázanú, bude sa ďalej zaoberať prípustnosťou odplaty za predmetný úver a zo sudcovského prieskumu zmluvy vyvodí tomu zodpovedajúce následky, pričom opätovne posúdi aj možné naplnenie znakov skutkovej podstaty civilnoprávnej úžery podľa § 39a OZ. Pri posudzovaní obligatórných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 ZoSÚ) sa bude riadiť názorom odvolacieho súdu. Zároveň rozhodne o trovách konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).